

*Aktualne i przyszłe wyzwania
zachodniopomorskiego i krajowego rynku pracy*

Artur Frąckiewicz

Wydział Badań i Analiz WUP w Szczecinie

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

WYBRANE WYZWANIA RYNKU PRACY

1. Starzenie się społeczeństwa
2. Napływ cudzoziemców
3. Deficyt pracowników
4. Koszty pracy
5. Niedopasowanie pracobiorców do oczekiwań pracodawców
6. Nowe technologie

Wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa

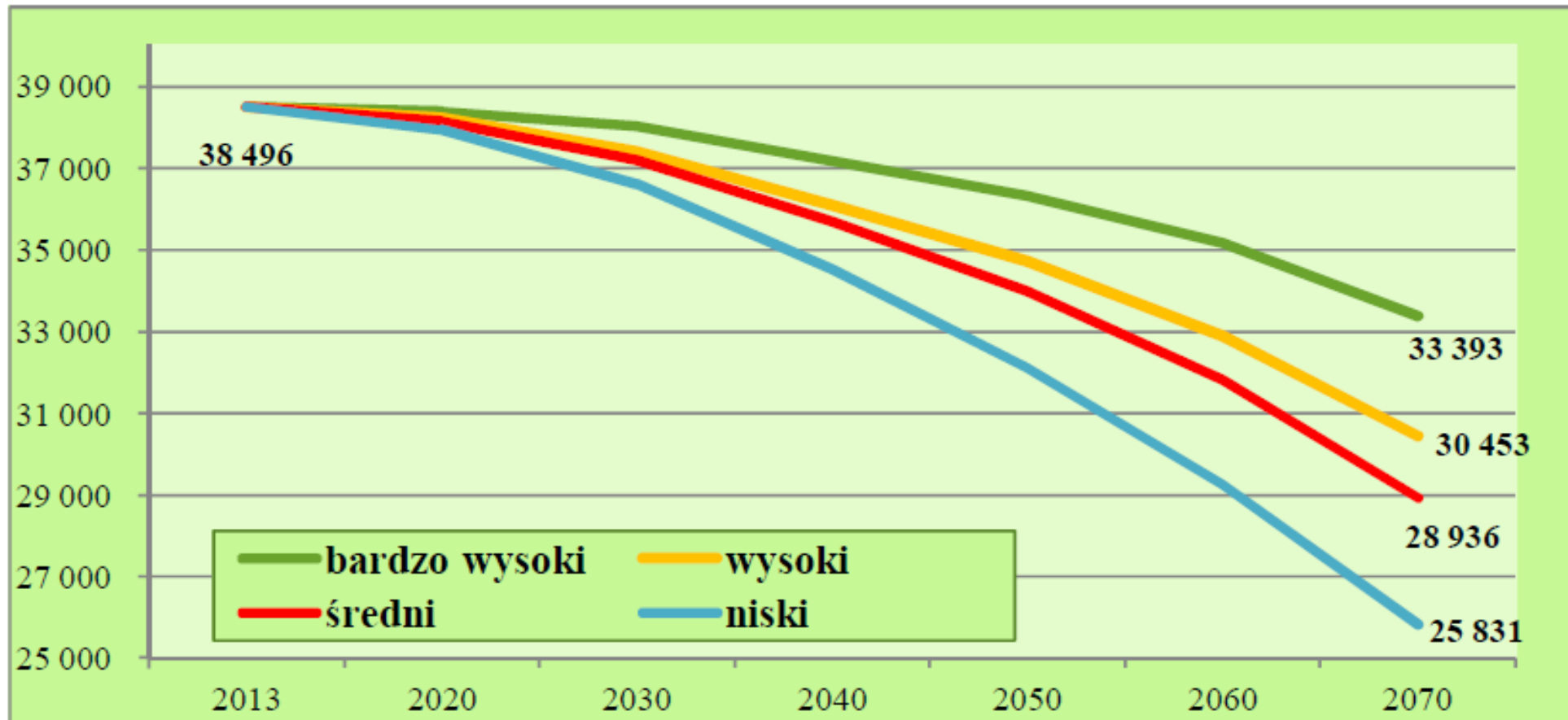

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Prognozowana liczba ludności Polski wg czterech wariantów (GUS)

Źródło: *Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050*, GUS, Warszawa 2014

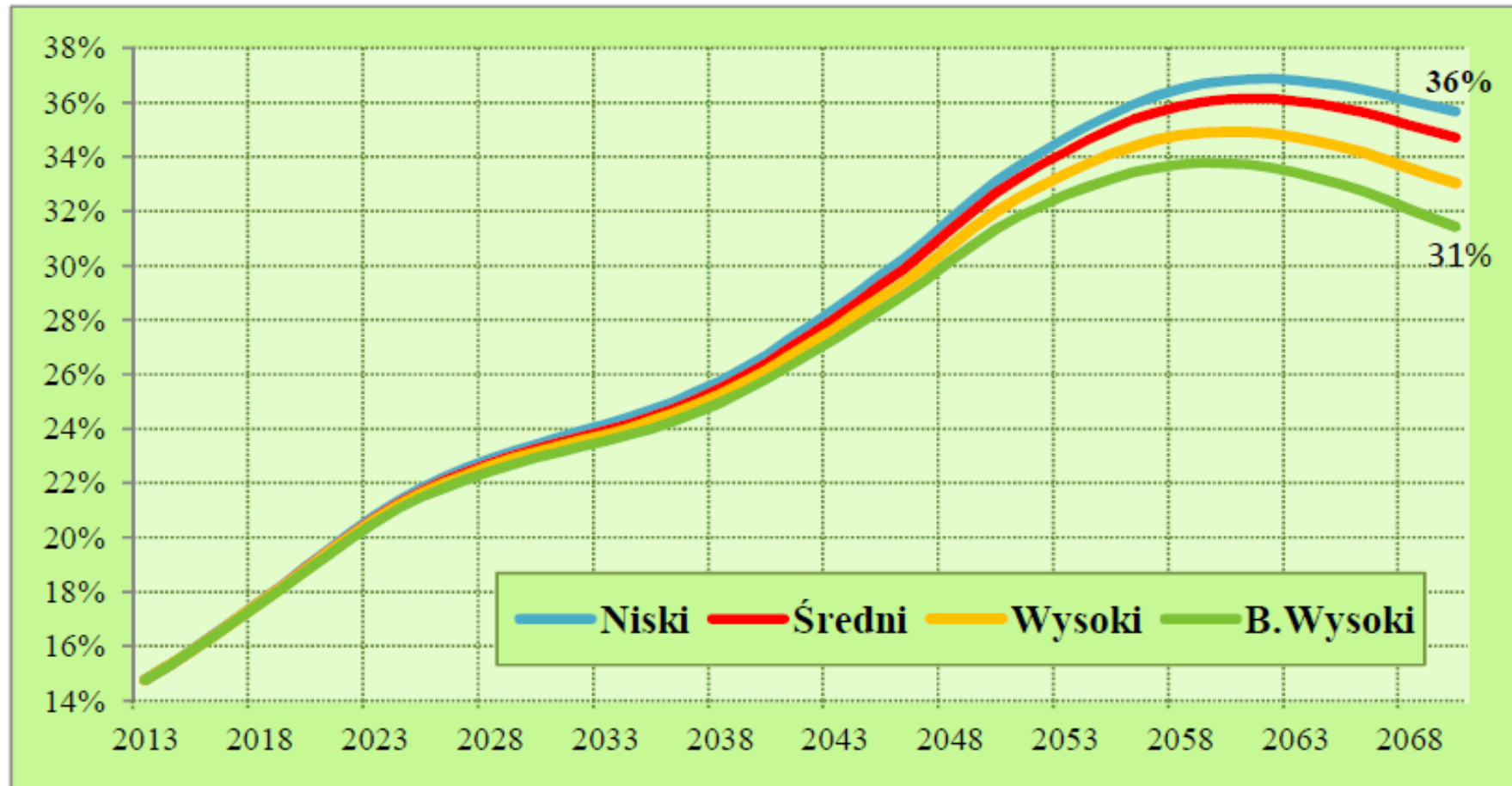

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Udział ludności w wieku 65 lat i więcej (w %) według czterech wariantów (2013-2070) (GUS)

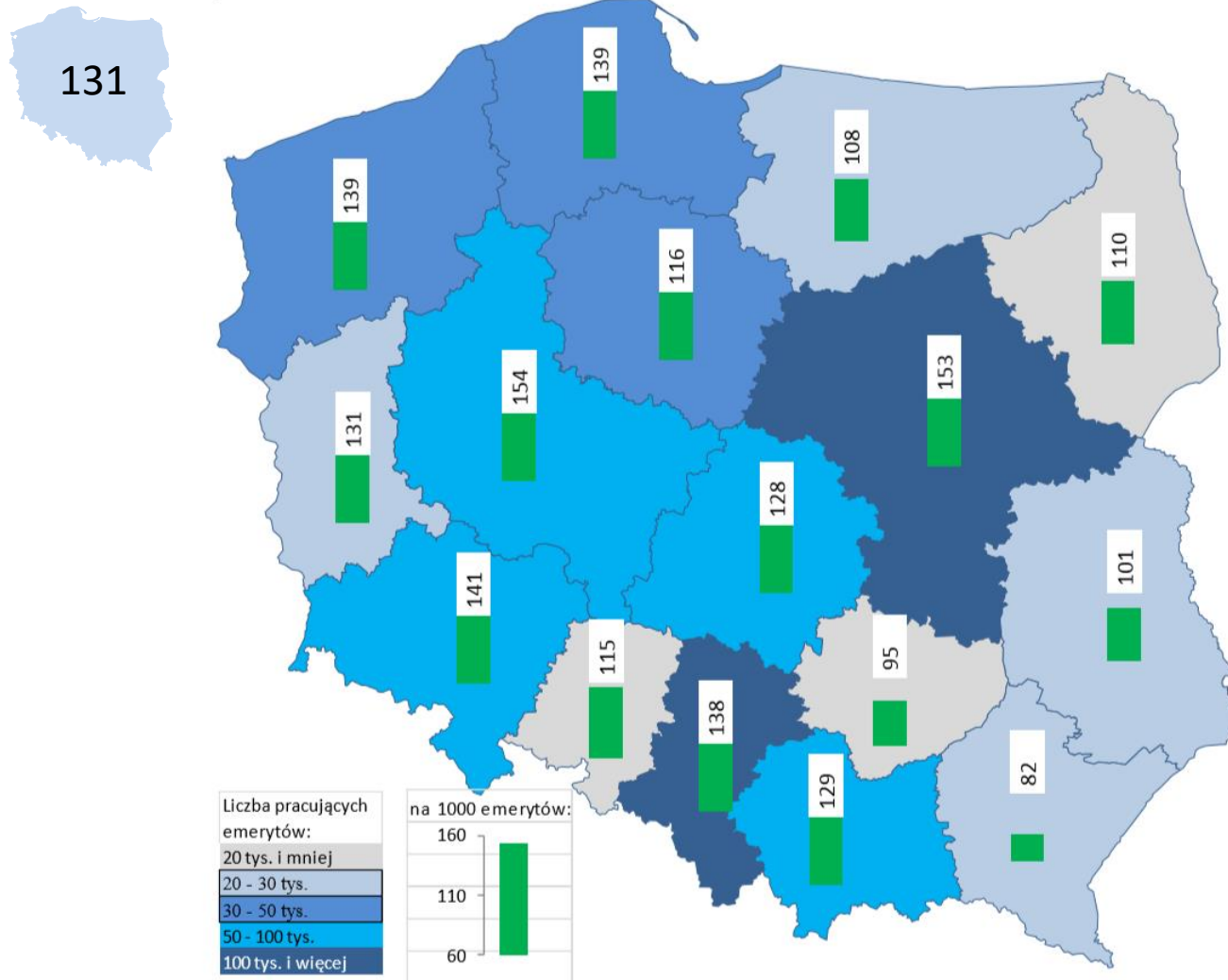
Źródło: Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050, GUS, Warszawa 2014

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

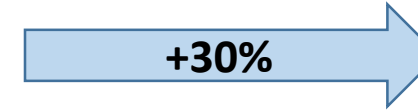

Liczba pracujących emerytów na 1000 osób pobierających świadczenie emerytalne - XII 2018

Liczba pracujących emerytów w latach 2015-2018

XII 2015	XII 2016	XII 2017	XII 2018
575,4	595,9	689,4	747,2

Liczba pracujących emerytów na 1000 os. pracujących w gospodarce narodowej XII 2018

Zachodniopomorskie	70
Śląskie	69
Dolnośląskie	64
Łódzkie	64
Lubuskie	62
POLSKA	57
Opolskie	56
Pomorskie	55
Małopolskie	54
Wielkopolskie	54
Świętokrzyskie	53
Warmińsko-mazurskie	53
Kujawsko-pomorskie	52
Lubelskie	52
Mazowieckie	52
Podlaskie	52
Podkarpackie	40

Źródło: raport ZUS „Pracujący emeryci – XII 2018”

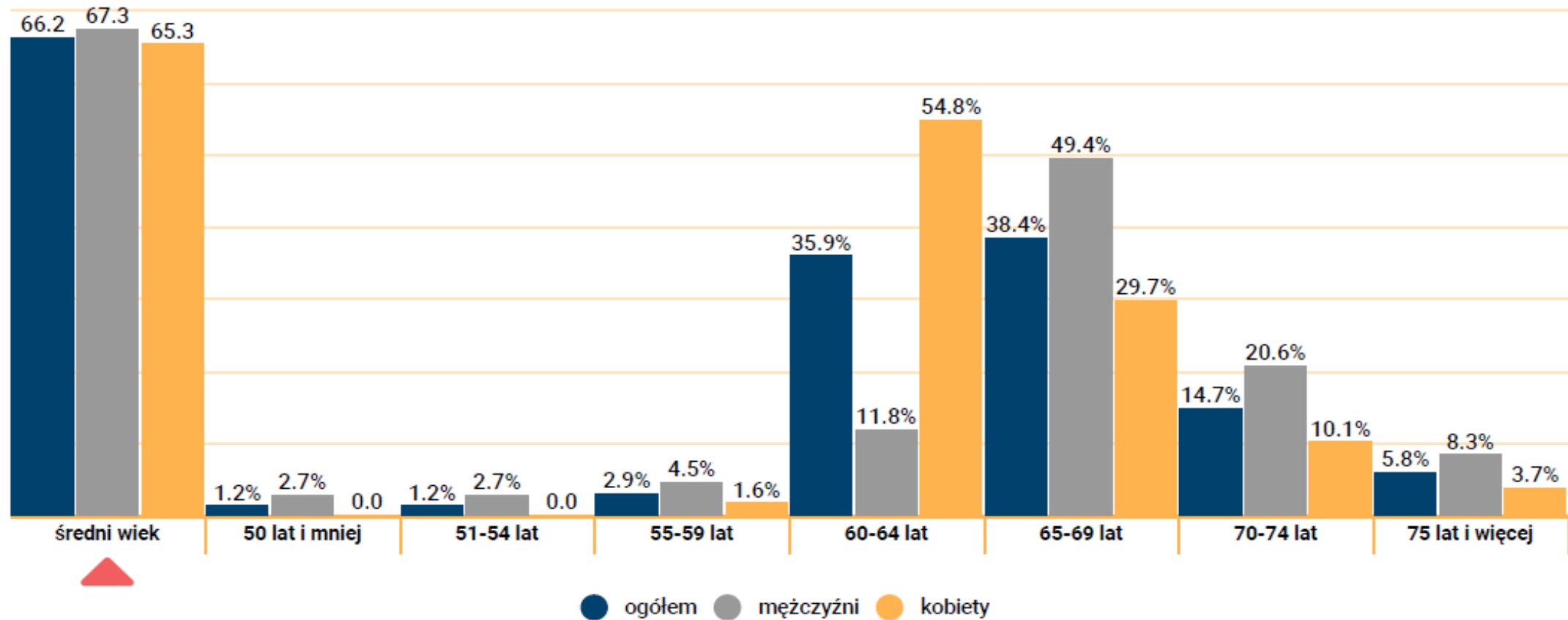

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pracujący w Polsce emeryci wg struktury wieku i płci – XII 2018

56% 44%

Źródło: raport ZUS „Pracujący emeryci – XII 2018”

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

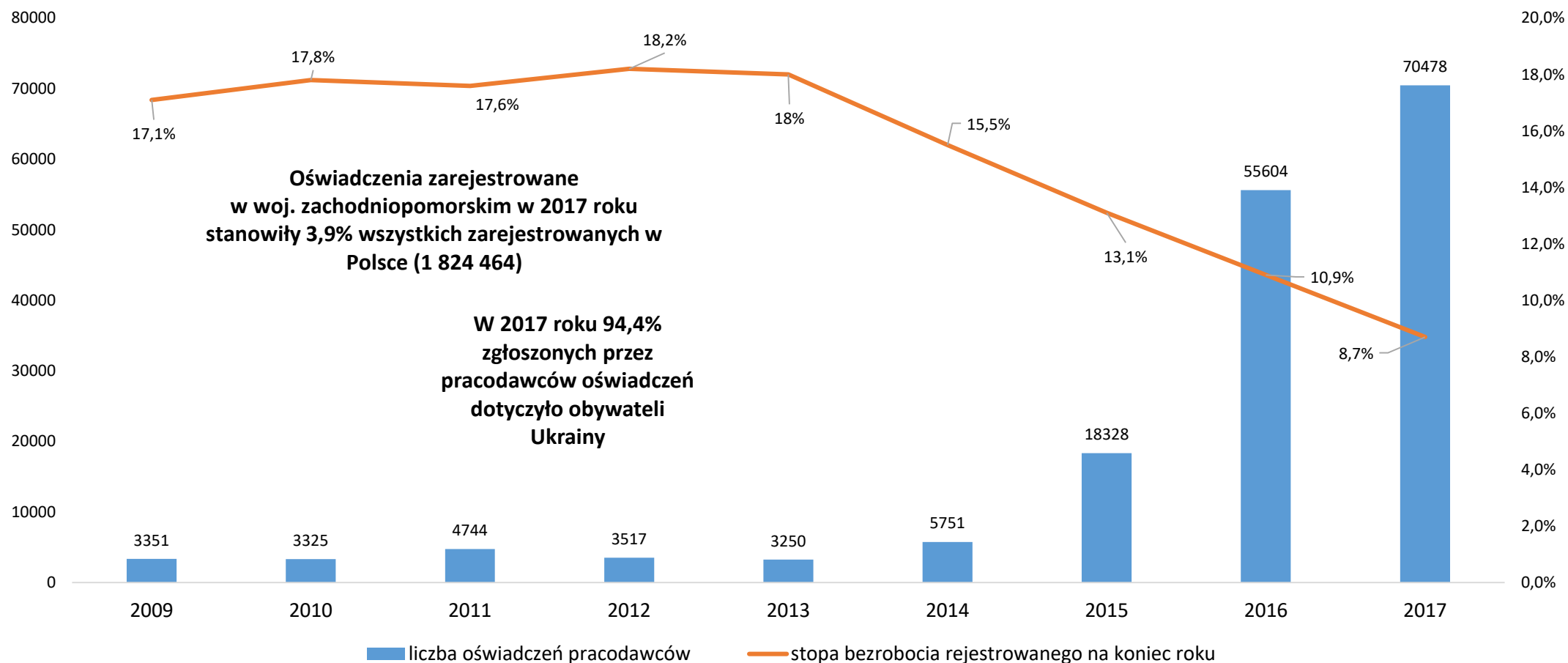
Wyzwania związane z napływem cudzoziemców

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Liczba oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w latach 2009-2017 w kontekście stopy bezrobocia rejestrowanego na koniec roku (woj. zachodniopomorskie)

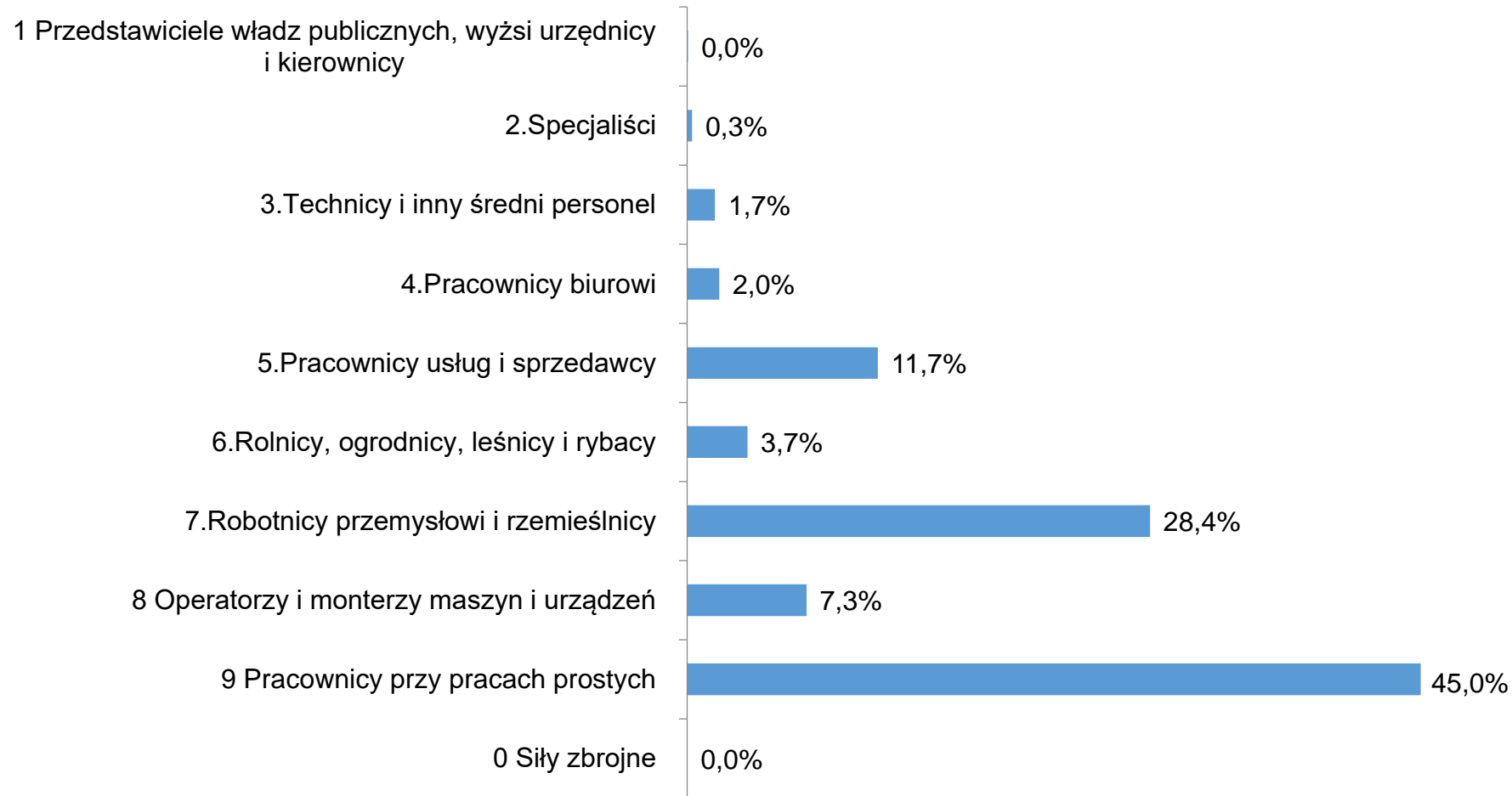
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie informacji z powiatowych urzędów pracy oraz danych GUS

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Struktura oświadczeń pracodawców według wielkich grup zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim na podstawie danych za 2017 r.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie informacji z powiatowych urzędów pracy

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

kraj	przeciętne wynagrodzenie
Polska	4 932 zł (styczeń 2019)
Rosja	2 236 zł (styczeń 2019)
Białoruś	1 750 zł (styczeń 2019)
Gruzja	1 542 zł (wrzesień 2018)
Mołdawia	1 515 zł (grudzień 2018)
Ukraina	1 307 zł (styczeń 2019)
Wietnam	860 zł (luty 2018)
Filipiny	754 zł (grudzień 2016)
Bangladesz	581 zł (grudzień 2017)

<https://pl.tradingeconomics.com>

kraj	Liczba wydanych zezwoleń na pracę (UW) w woj. zachodniopomorskim
Ukraina	11 265
Nepal	991
Białoruś	495
Filipiny	447
Bangladesz	388

Cudzoziemcy na zachodniopomorskim rynku pracy w 2018 roku

Województwo	Zezwolenia na pracę sezonową wydanych przez PUP	Liczba wydanych zezwoleń na pracę (UW)	Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez PUP
POLSKA (suma)	121 436	328 768	1 582 225
dolnośląskie	6 897	19 158	170 748
kujawsko-pomorskie	1 416	25 682	68 758
lubelskie	15 528	8043	34 229
lubuskie	2 422	10 748	97 928
łódzkie	8 682	32 423	131 927
małopolskie	2 329	27 534	108 338
mazowieckie	58 671	79 670	267 279
opolskie	778	9584	63 691
podkarpackie	854	5378	22 032
podlaskie	1 686	5339	26 391
pomorskie	1 388	20 929	131 958
śląskie	1 452	21 924	184 338
świętokrzyskie	5 930	4177	25 411
warmińsko-mazurskie	683	6936	23 921
wielkopolskie	7 557	36 464	166 134
zachodniopomorskie	5 163 (VII miejsce w kraju)	14 779 (IX miejsce w kraju)	59 142 (XI miejsce w kraju)

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych dostępnych na stronie <http://psz.praca.gov.pl/>

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Wzajemne postrzeganie polskich i ukraińskich pracowników (na podstawie badań przeprowadzonych w 2018 r. na zlecenie *Personnel Service*)

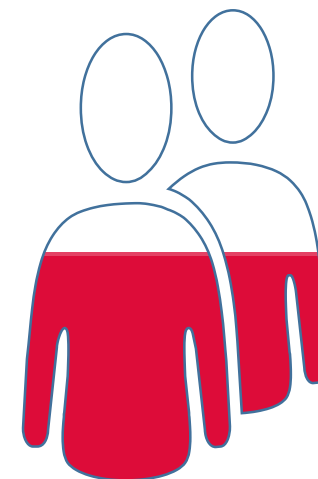

53% ukraińskich pracowników bardzo dobrze lub dobrze ocenia polskich pracodawców, a neutralnie 34,2%

52,5% ukraińskich pracowników bardzo dobrze lub dobrze ocenia polskich pracowników, a neutralnie 35,7%

37,3% polskich pracowników ma zdecydowanie pozytywny lub pozytywny stosunek do pracowników z Ukrainy, a 45,8% ma stosunek neutralny

89,6% badanych polskich pracowników nie obawia się zagrożenia dla swojego miejsca pracy ze strony pracowników z Ukrainy

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie „Barometr imigracji zarobkowej, II półrocze 2018”, Personnel Service, [<http://personnelservice.pl/pl/biuro-prasowe/raporty>]

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Wyzwania związane z deficytem pracowników

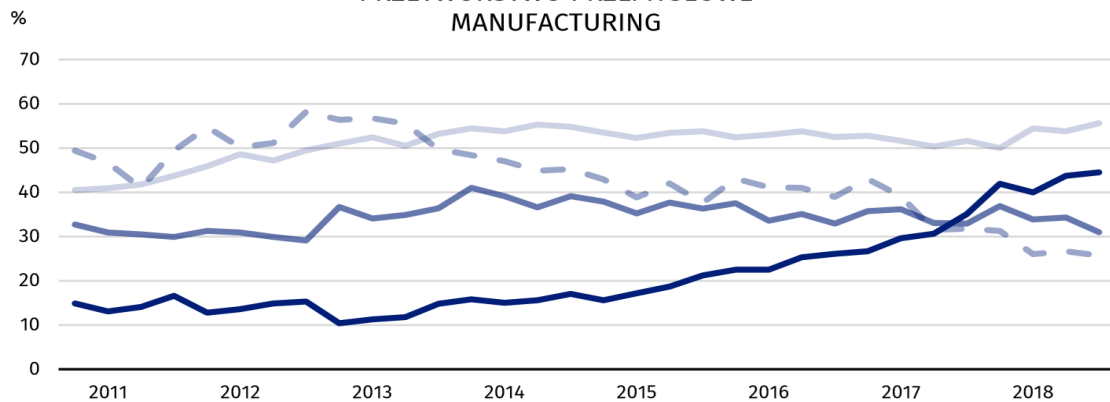
WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

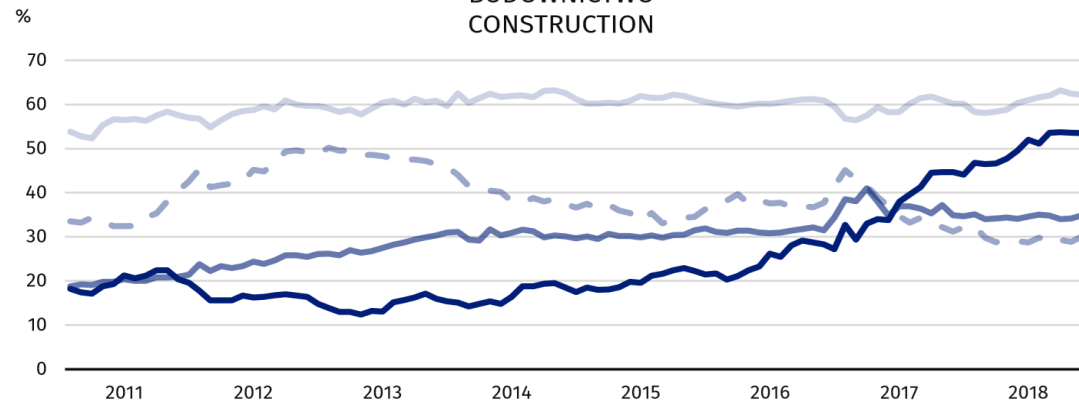
Bariery działalności przedsiębiorstw (listopad 2018 – GUS)

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE MANUFACTURING

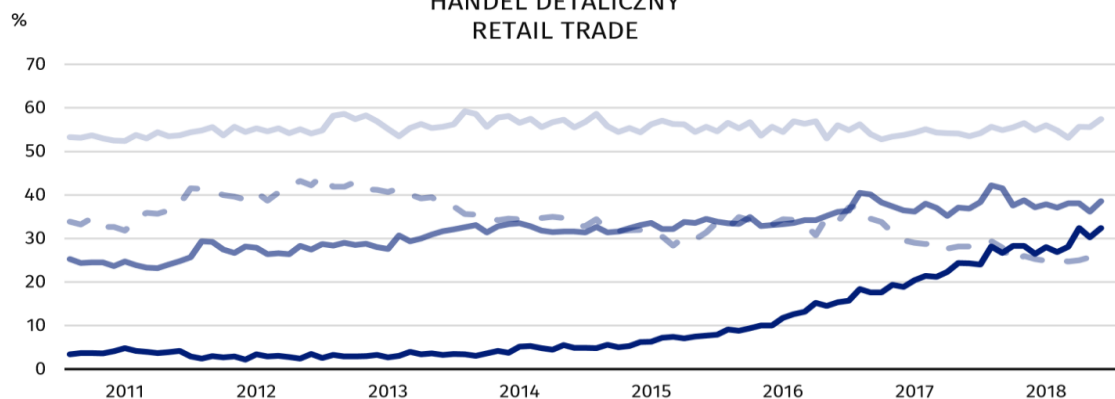
— koszty zatrudnienia costs of labour
— niedobór wykwalifikowanych pracowników shortage of skilled labour
— niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne unclear legal regulations
- - niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej uncertainty of economic environment

BUDOWNICTWO CONSTRUCTION

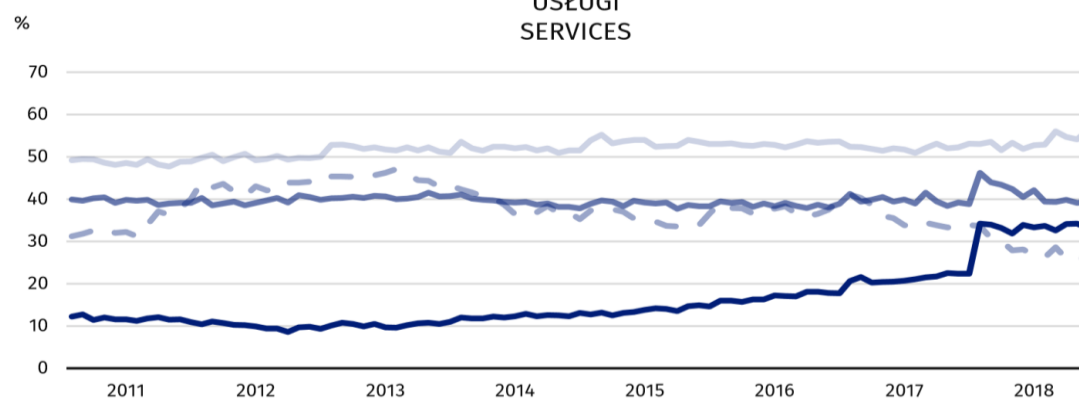
— koszty zatrudnienia costs of labour
— niedobór wykwalifikowanych pracowników shortage of skilled labour
— niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne unclear legal regulations
- - niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej uncertainty of economic environment

HANDEL DETALICZNY RETAIL TRADE

— koszty zatrudnienia costs of labour
— niedobór pracowników shortage of labour
— niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne unclear legal regulations
- - niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej uncertainty of economic environment

USŁUGI SERVICES

— koszty zatrudnienia costs of labour
— niedobór wykwalifikowanych pracowników shortage of skilled labour
— niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne unclear legal regulations
- - niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej uncertainty of economic environment

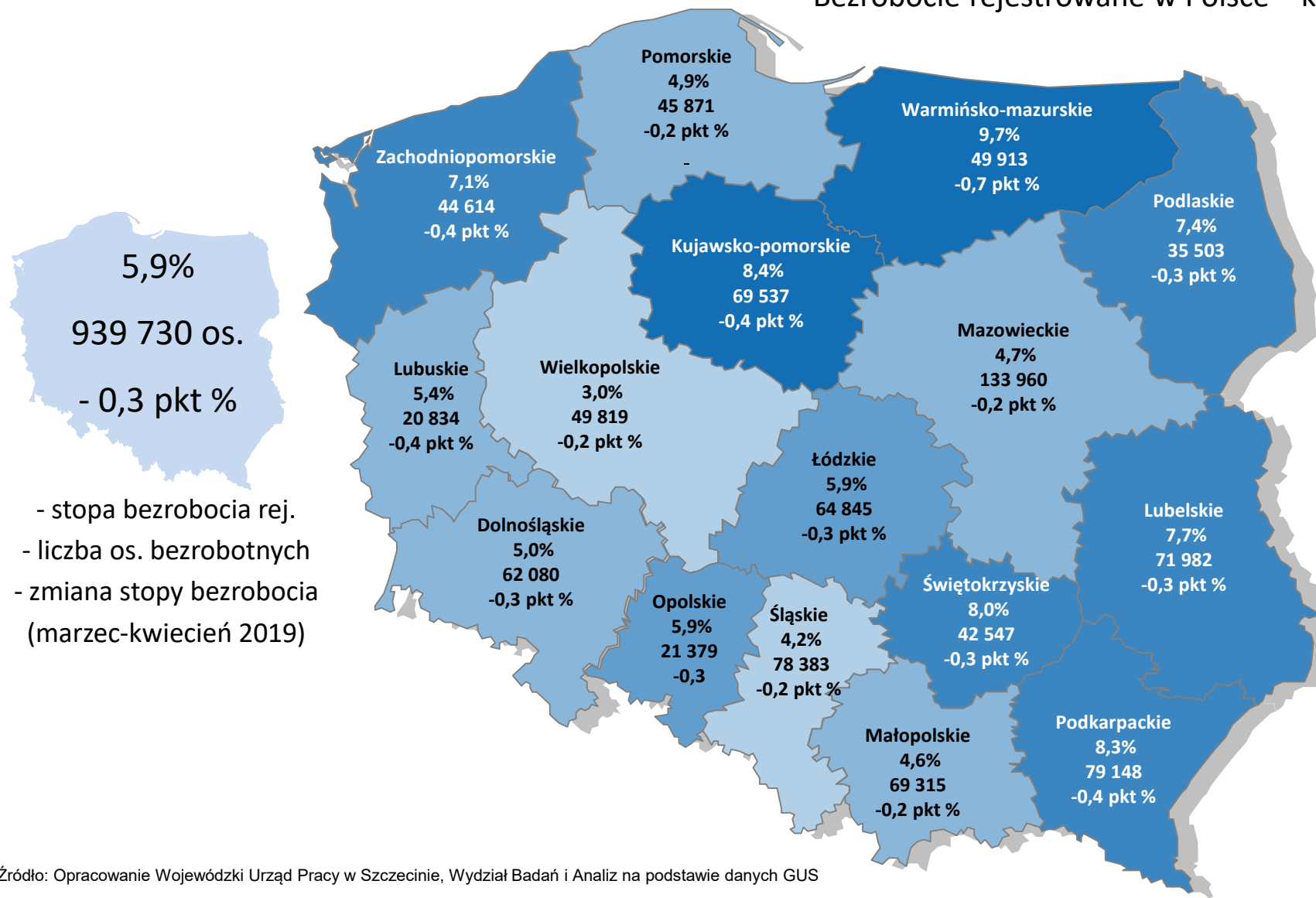
Źródło: Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach – listopad 2018 r., GUS

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Bezrobocie rejestrowane w Polsce – kwiecień 2019

Warmińsko-Mazurskie	9,7%
Kujawsko-Pomorskie	8,4%
Podkarpackie	8,3%
Świętokrzyskie	8,0%
Lubelskie	7,7%
Podlaskie	7,4%
Zachodniopomorskie	7,1%
Łódzkie	5,9%
Opolskie	5,9%
POLSKA	5,6%
Lubuskie	5,4%
Dolnośląskie	5,0%
Pomorskie	4,9%
Mazowieckie	4,7%
Małopolskie	4,6%
Śląskie	4,2%
Wielkopolskie	3,0%

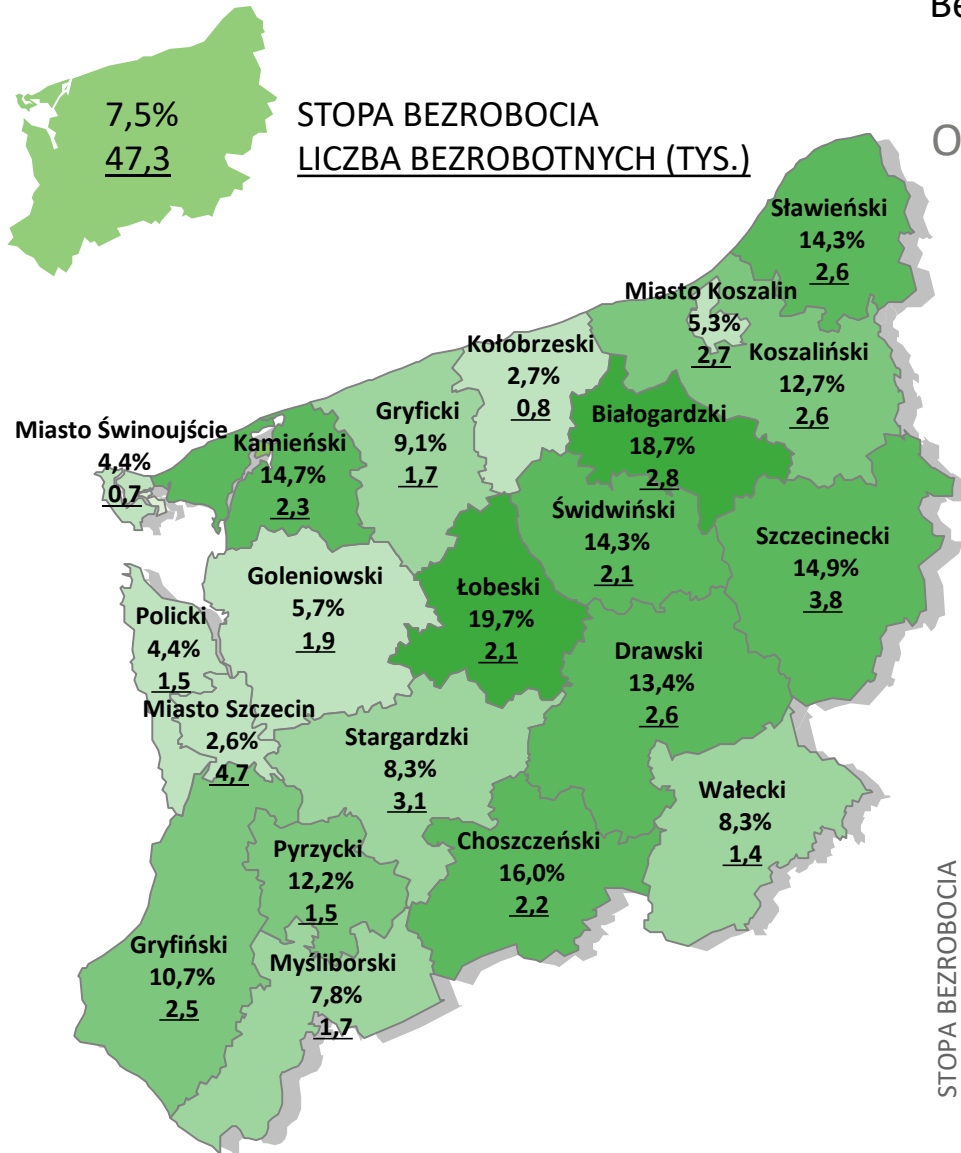
Źródło: Opracowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz na podstawie danych GUS

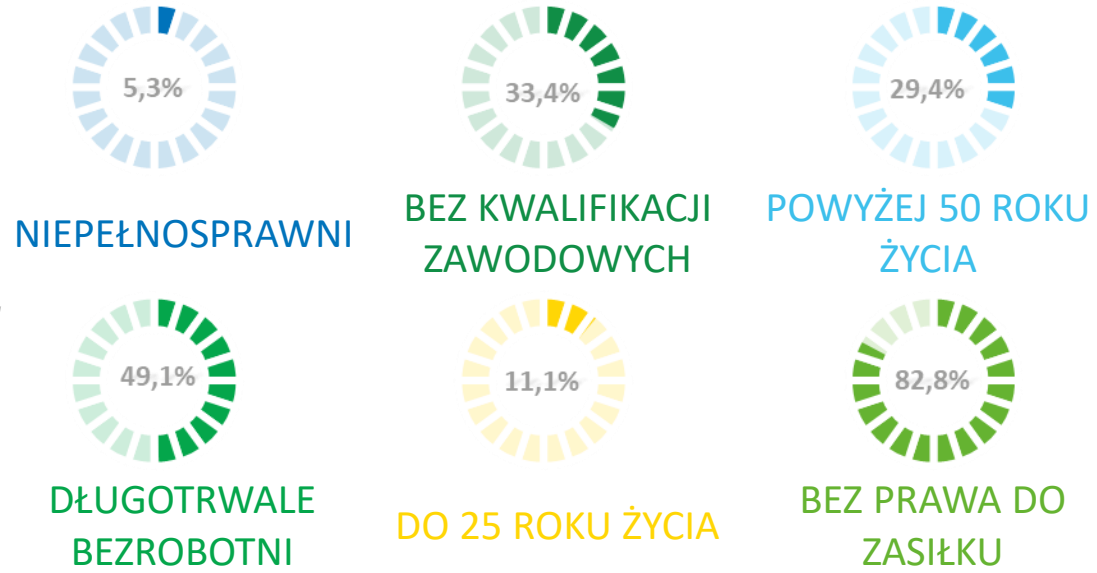
WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

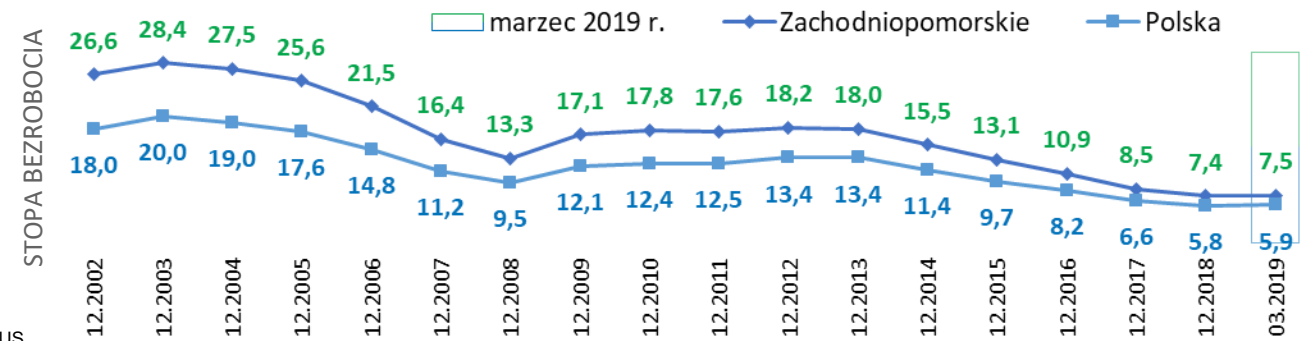
Bezrobocie rejestrowane w woj. zachodniopomorskim – marzec 2019

OSOBY BEZROBOTNE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2002 - 2019

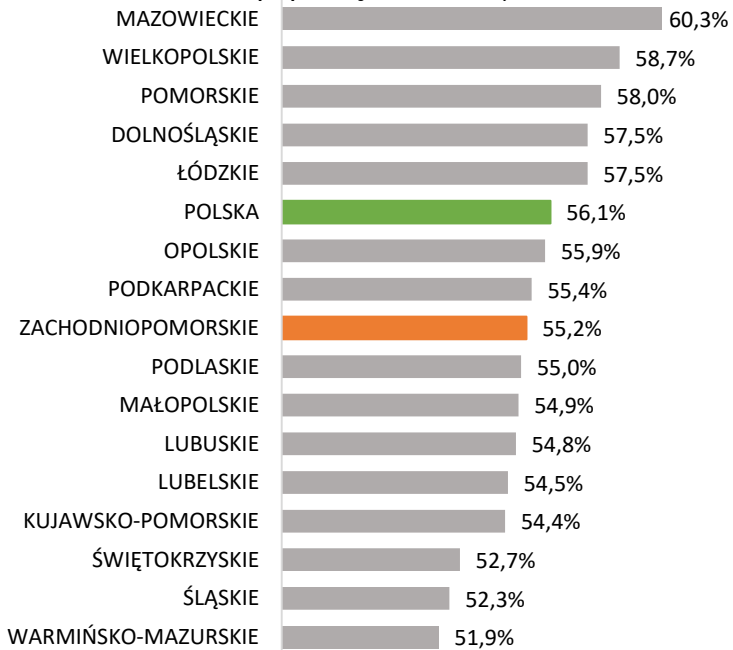

Źródło: Opracowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz na podstawie danych GUS

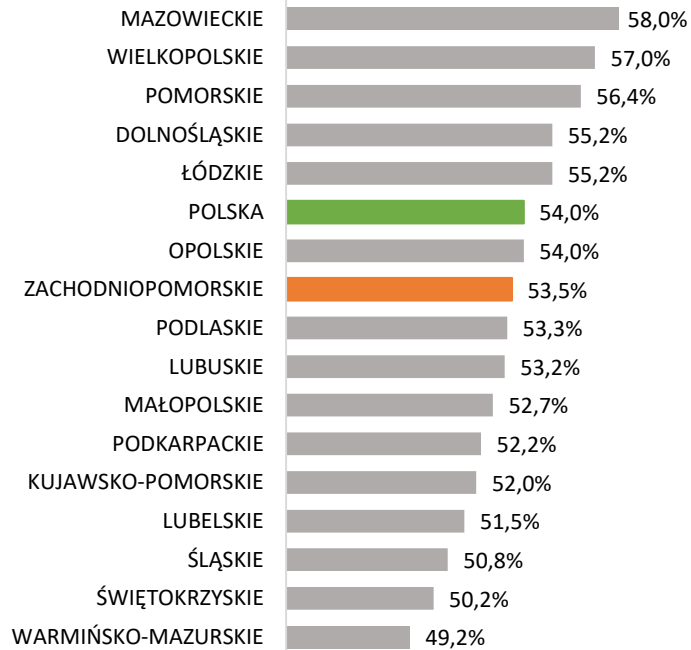

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI (BAEL) W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ IV Q 2018

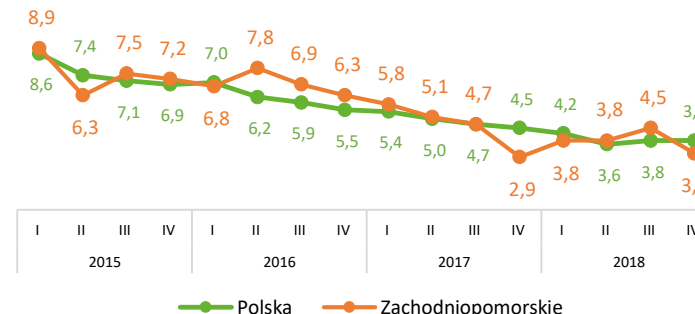
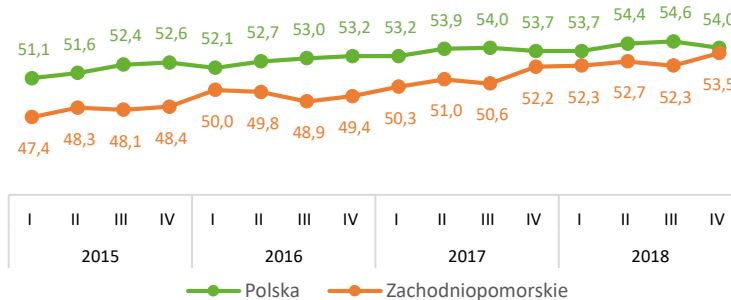
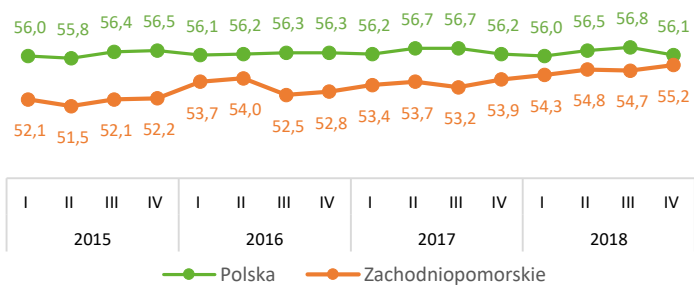
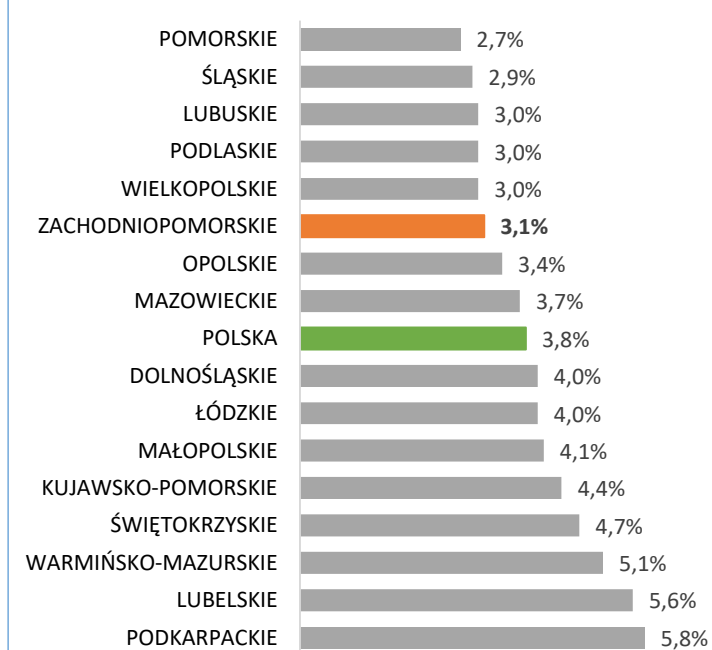
Współczynnik aktywności zawodowej
(procentowy udział osób aktywnych zawodowo, tj. pracujących i bezrobotnych w populacji osób 15+)

Wskaźnik zatrudnienia
(udział pracujących w populacji osób 15+)

Stopa bezrobocia

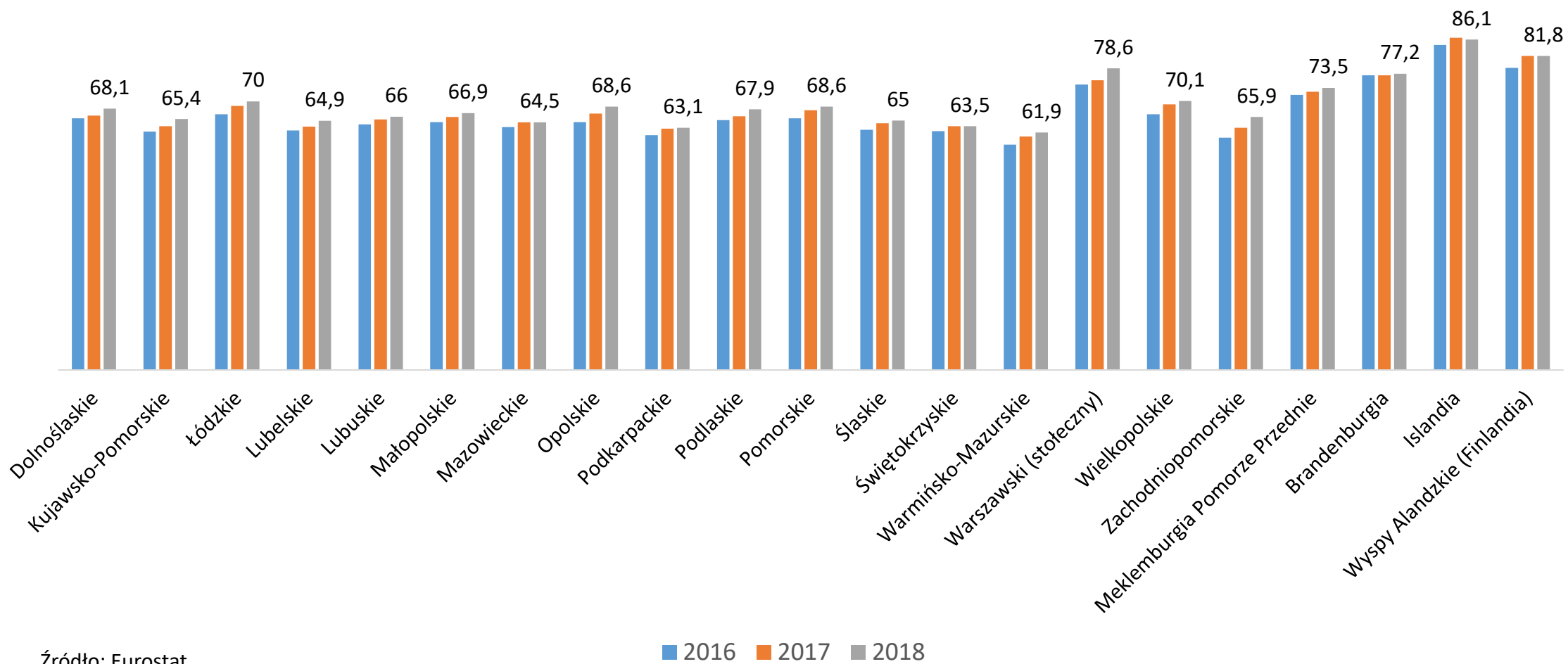
Źródło: Opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Wskaźnik zatrudnienia w latach 2016-2018, dane średnioroczne, wiek 15-64

Źródło: Eurostat

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji zawodowej w 2017 r.

	województwo	efektywność zatrudnieniowa w 2017 roku (%)
1.	pomorskie	86,63
2.	podkarpackie	86,14
3.	opolskie	85,46
4.	podlaskie	85,43
5.	zachodniopomorskie	84,14 (z miejsca 10 w 2016 r.)
6.	łódzkie	83,76
7.	lubuskie	82,24
8.	mazowieckie	82,06
	WSKAŹNIK KRAJOWY	81,98
9.	dolnośląskie	81,95
10.	małopolskie	81,21
11.	śląskie	80,76
12.	lubelskie	80,67
13.	wielkopolskie	80,64
14.	kujawsko-pomorskie	79,88
15.	warmińsko-mazurskie	79,19
16.	świętokrzyskie	75,54

forma aktywizacji	% udział
Staże	49%
Szkolenia	14%
Prace interwencyjne	13%
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	10%
Roboty publiczne	9%
Refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	5%

	województwo	efektywność kosztowa w 2017 roku (zł)
1.	wielkopolskie	8 668,83
2.	opolskie	9 589,26
3.	kujawsko-pomorskie	10 940,71
4.	lubelskie	11 248,23
5.	podlaskie	11 265,17
6.	pomorskie	11 305,68
7.	małopolskie	11 383,58
8.	lubuskie	11 467,73
	WSKAŹNIK KRAJOWY	11 520,54
9.	mazowieckie	11 622,95
10.	podkarpackie	11 688,89
11.	zachodniopomorskie	11 967,27 (z miejsca 7 w 2016)
12.	śląskie	12 058,90
13.	dolnośląskie	12 228,90
14.	świętokrzyskie	12 781,80
15.	warmińsko-mazurskie	12 880,98
16.	łódzkie	13 023,07

Źródło: „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2017 roku”, MRPiPS, Warszawa 2018

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Wyzwania związane z kosztami pracy

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Koszty pozapłacowe jako bariera w zatrudnianiu wskazywane przez przedsiębiorców w Polsce (2019 r.)

53% badanych przedsiębiorców deklaruje, że najpoważniejszą barierą w zatrudnianiu są obciążenia związane z zatrudnianiem na etat

Co ich zdaniem należy zmienić?

obniżenie obowiązkowych składek ZUS (61%)

zniesienie obowiązkowych ubezpieczeń ZUS (30%)

Czy gdyby istniała możliwość dobrowolnego opłacania składek ZUS, to zrezygnował(a)by Pan/i z ich płacenia?

- zdecydowanie tak = 20% badanych przedsiębiorców
- raczej tak = 47%

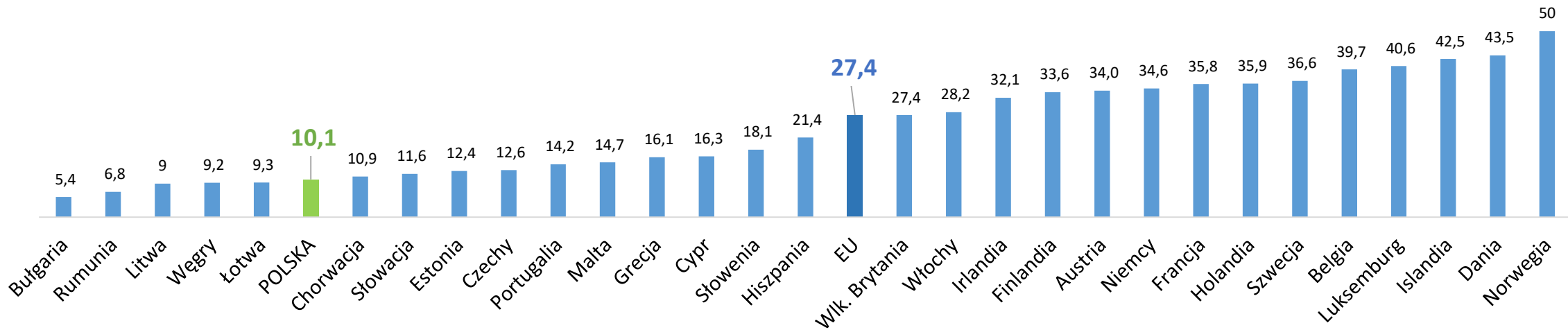
źródło: „Badanie WEI odnośnie opinii przedsiębiorców na temat koniecznych zmian w systemie ubezpieczeń społecznych i składek ZUS”, Warsaw Enterprise Institute, Warszawa 2019

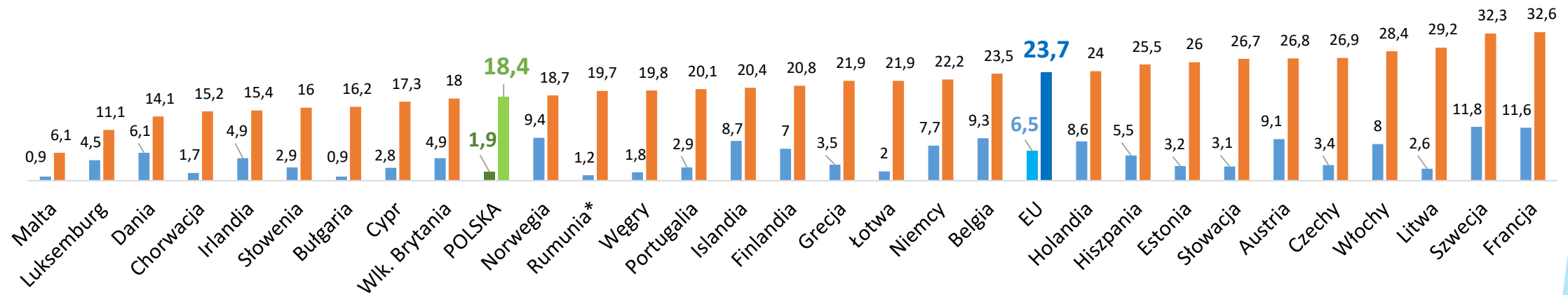
WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Koszty pracy w krajach europejskich w 2018 (euro/h - z uwzględnieniem podatków)

Koszty pozapłacowe pracy w wybranych krajach europejskich w 2018 roku

■ udział w euro/h ■ udział % w kosztach

Źródło: Eurostat

* dane z 2017

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

NIEDOPASOWANIE PRACOBIORCÓW DO OCZEKIWAŃ PRACODAWCÓW

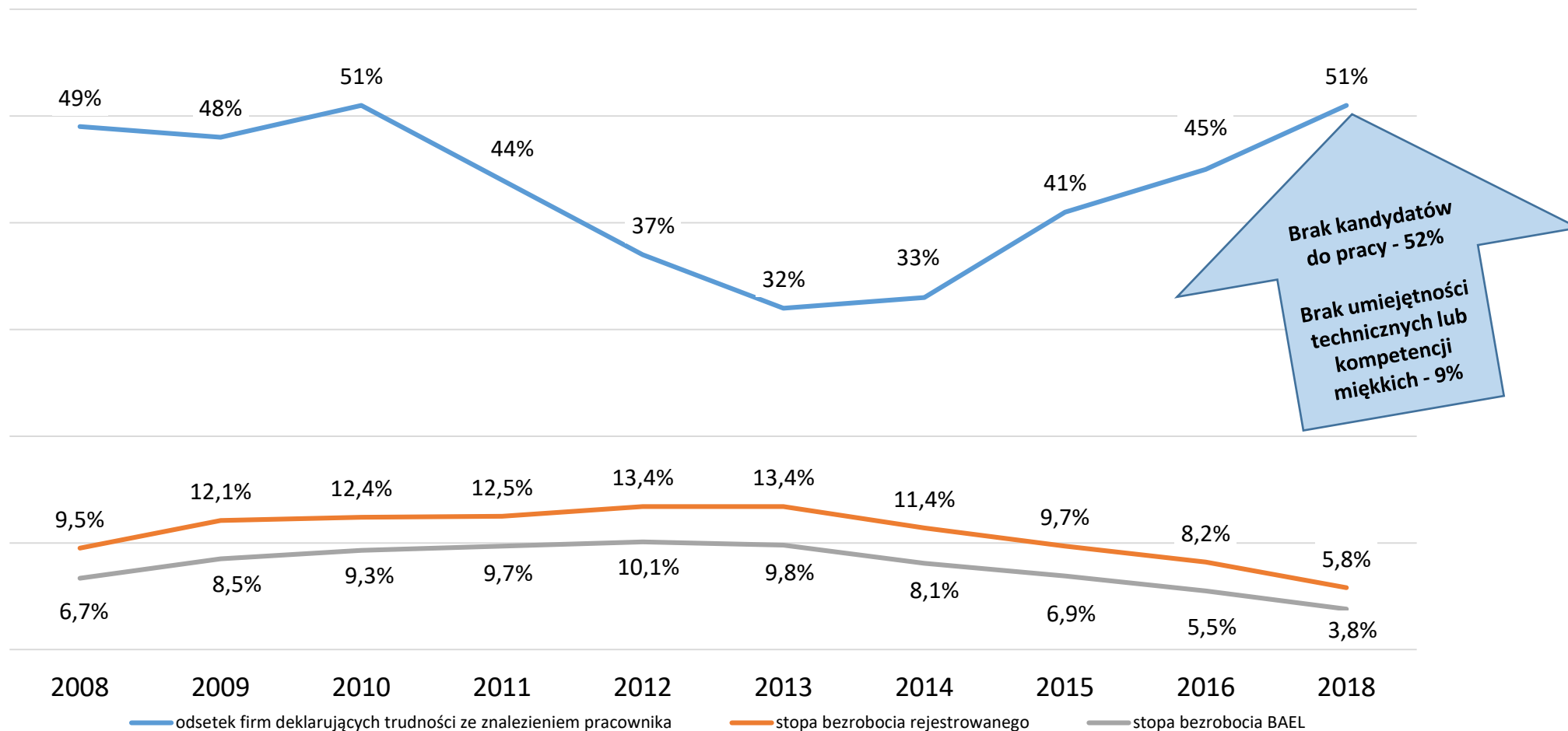

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Niedobór pracowników a stopa bezrobocia w Polsce w latach 2008-2018 (Na podstawie wyników badania Manpower Group i danych GUS)

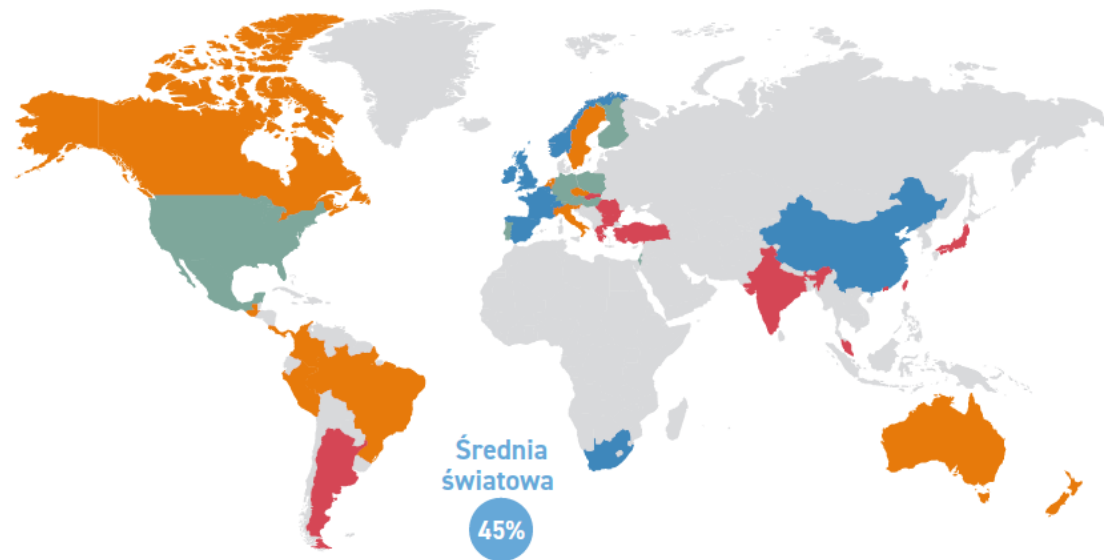

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i raportu Manpower Group „2018 – Badanie niedoboru talentów”

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Kraje, które zmagają się z trudnościami w pozyskiwaniu pracowników

Najmniej trudności	Mniej trudności niż średnia	Więcej trudności niż średnia	Najwięcej trudności
Chiny 13%	Australia 34%	Finlandia 45%	↓ Argentyna 52%
Irlandia 18%	↓ Brazylia 34%	↑ Austria 46%	↑ Słowacja 54%
Wielka Brytania 19%	Belgia 35%	Stany Zjednoczone 46%	Indie 56%
Holandia 24%	Kostaryka 35%	↑ Portugalia 46%	Singapur 56%
Hiszpania 24%	Panama 35%	↓ Izrael 49%	Grecja 61%
Norwegia 25%	Czechy 36%	↑ Meksyk 50%	Turcja 66%
Francja 29%	Włochy 37%	Niemcy 51%	Bułgaria 68%
Republika Południowej Afryki 32%	Gwatemala 38%	↓ Węgry 51%	Hongkong 76%
↑ Szwecja 33%	Stowenia 40%	Polska 51%	Tajwan 78%
	Kanada 41%		Rumunia 81%
	↓ Kolumbia 42%		Japonia 89%
	Szwecja 42%		
	Peru 43%		
	Nowa Zelandia 44%		

Źródło: „2018 – Badanie niedoboru talentów”, Manpower Group 2018

↑ Największy WZROST od 2016 r.

↓ Największy SPADEK od 2016 r.

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Problemy ze znalezieniem pracowników na przykładzie zachodniopomorskiego sektora turystycznego

zawód/specjalność	Odsetek wskazań zawodu/specjalności wśród badanych poszukujących pracowników w 2016 roku	Stopień trudności znalezienia pracownika w zawodzie				
		Bardzo łatwo	Raczej łatwo	Raczej trudno	Bardzo trudno	Trudno powiedzieć
sprzątaczką i pokojową	53%	0%	35%	48%	16%	1%
pomoc kuchenna	50%	0%	27%	51%	22%	0%
kelner	48%	1%	18%	56%	25%	0%
kucharz	43%	0%	6%	47%	47%	1%
barman	15%	0%	10%	23%	67%	0%
repcjonista i rejestrator	12%	0%	16%	36%	48%	0%
fizjoterapeuci/rehabilitanci/masażyści	4%	0%	11%	11%	78%	0%
szef kuchni	4%	0%	11%	0%	89%	0%

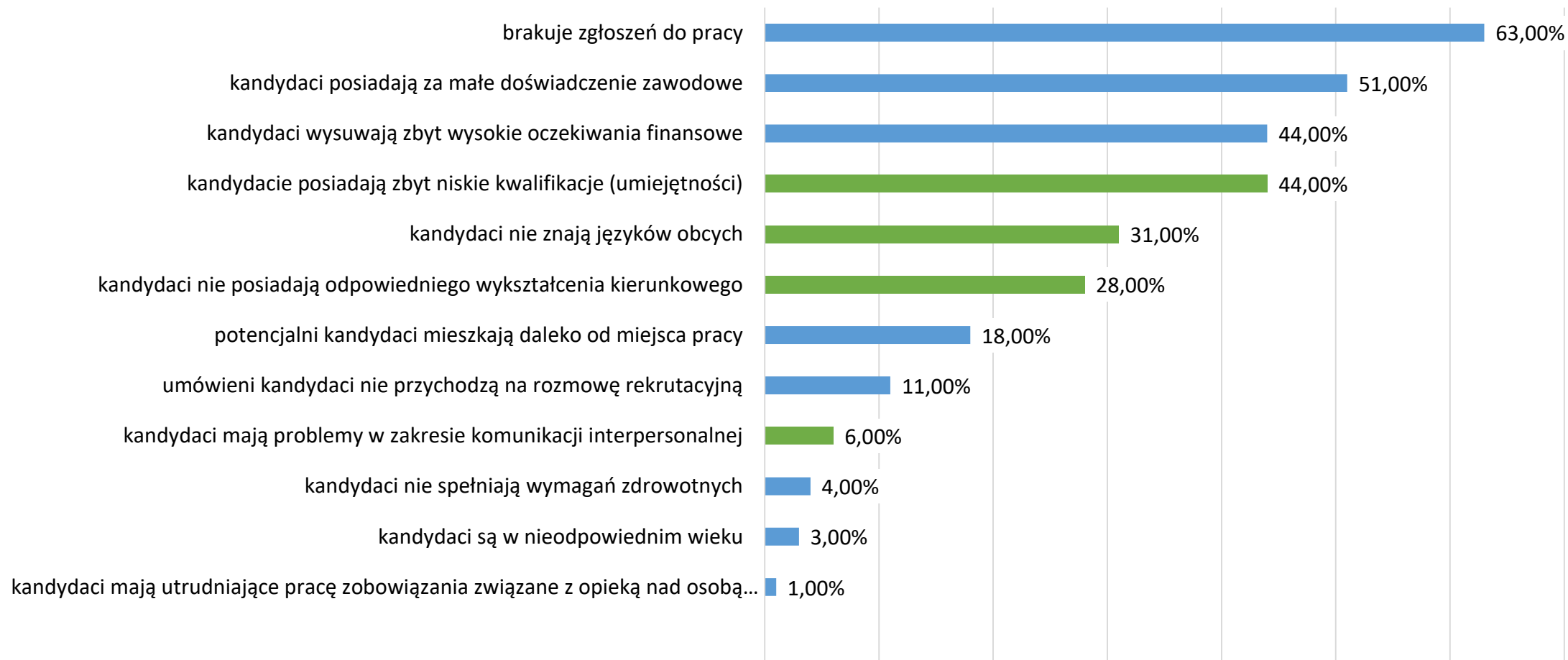
Źródło: Artur Frąckiewicz „Problemy i potrzeby zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor usług turystycznych – na przykładzie jedno- i wielofunkcyjnych turystycznych obiektów noclegowych”, WUP w Szczecinie, Szczecin 2017

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Bariery w znalezieniu pracownika wskazywane przez badanych reprezentantów zachodniopomorskiego sektora turystycznego (2016 r.)

Źródło: Artur Frąckiewicz „Problemy i potrzeby zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor usług turystycznych – na przykładzie jedno- i wielofunkcyjnych turystycznych obiektów noclegowych”, WUP w Szczecinie, Szczecin 2017

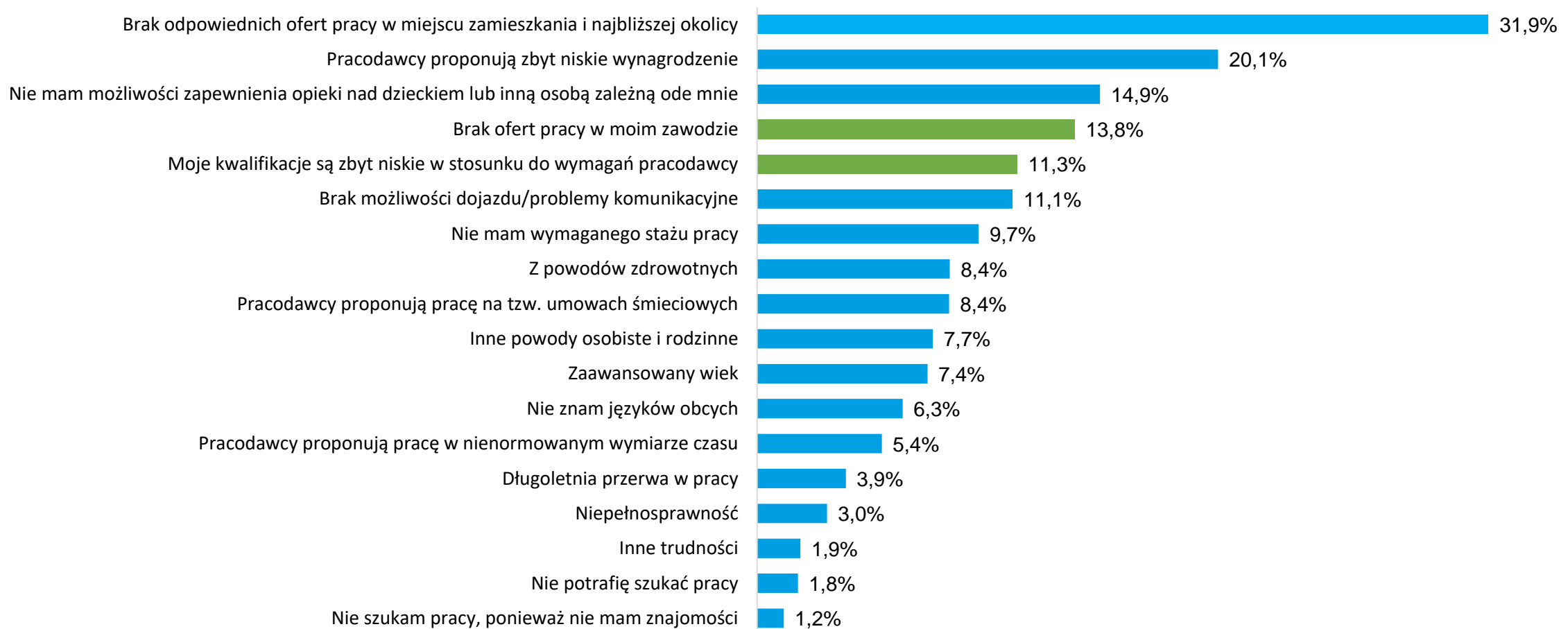

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie

Jakie czynniki stanowią w Pana/i sytuacji największą przeszkodę w podjęciu pracy? (badanie **bezrobotnych zarejestrowanych** w zachodniopomorskich PUP - 2018)

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie badań własnych „Sytuacja społeczno-zawodowa zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego w 2018 roku” [raport z badań w trakcie opracowywania przez p. Martę Mróz – biuro ZORP]

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Nowe technologie

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Przyszłość rynku pracy w kontekście zastosowania nowych technologii

	Nierutynowe kognitywne (analityczne i interpersonalne)	Rutynowe kognitywne	Rutynowe manualne	Nierutynowe manualne
Wymagania	Myślenie abstrakcyjne, kreatywność, rozwiązywanie problemów, ponadprzeciętna potrzeba komunikacji	Realizacja wyraźnie określonych i powtarzalnych ciągów czynności umysłowych, sumienność i dokładność	Realizacja wyraźnie określonych i powtarzalnych ciągów czynności fizycznych, sumienność i dokładność, obsługiwane maszyn	Prace proste, ale wymagające adaptacji do konkretnej sytuacji, rozumienia języka, postrzeganych obrazów lub zasad współżycia społecznego
Relacja z technologiami ICT	Komputery wspomagają realizację tych zadań i podnoszą produktywność pracowników je wykonujących	Łatwo algorytmizowane przy pomocy programu komputerowego, więc pracownicy je wykonujący mogą być zastępowani przez technologię	Mogą łatwo podlegać automatyzacji	Trudne do automatyzacji (zwłaszcza przy koszcie uzasadniającym zastąpienie człowieka maszyną)
Typ pracowników	Posiadający wysokie kwalifikacje	Posiadający średnie kwalifikacje	Posiadający niskie i średnie kwalifikacje	Posiadający niskie kwalifikacje
Zawody, w których wykonuje się dużo takich zadań	Specjaliści, np. projektanci, inżynierowie i specjaliści z branży IT, technicy, menedżerowie	Urzędnicy, sprzedawcy, pracownicy administracyjni, kasjerzy	Pracownicy produkcyjni, np. operatorzy maszyn, montażyści i ślusarze	Kierowcy, górnicy, robotnicy budowlani, kelnerzy, portierzy, kucharze

Źródło: Piotr Lewandowski, Wojciech Hardy „*Jak technologia zmienia charakter pracy? Polska na tle UE*”, Instytut Badań Strukturalnych, IBS Policy Paper 2/2018

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Dziękuję za uwagę

Artur Frąckiewicz

WUP w Szczecinie

Wydział Badań i Analiz

ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin

artur_frackiewicz@wup.pl

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Pomorze
Zachodnie